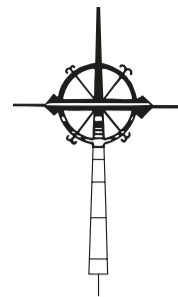
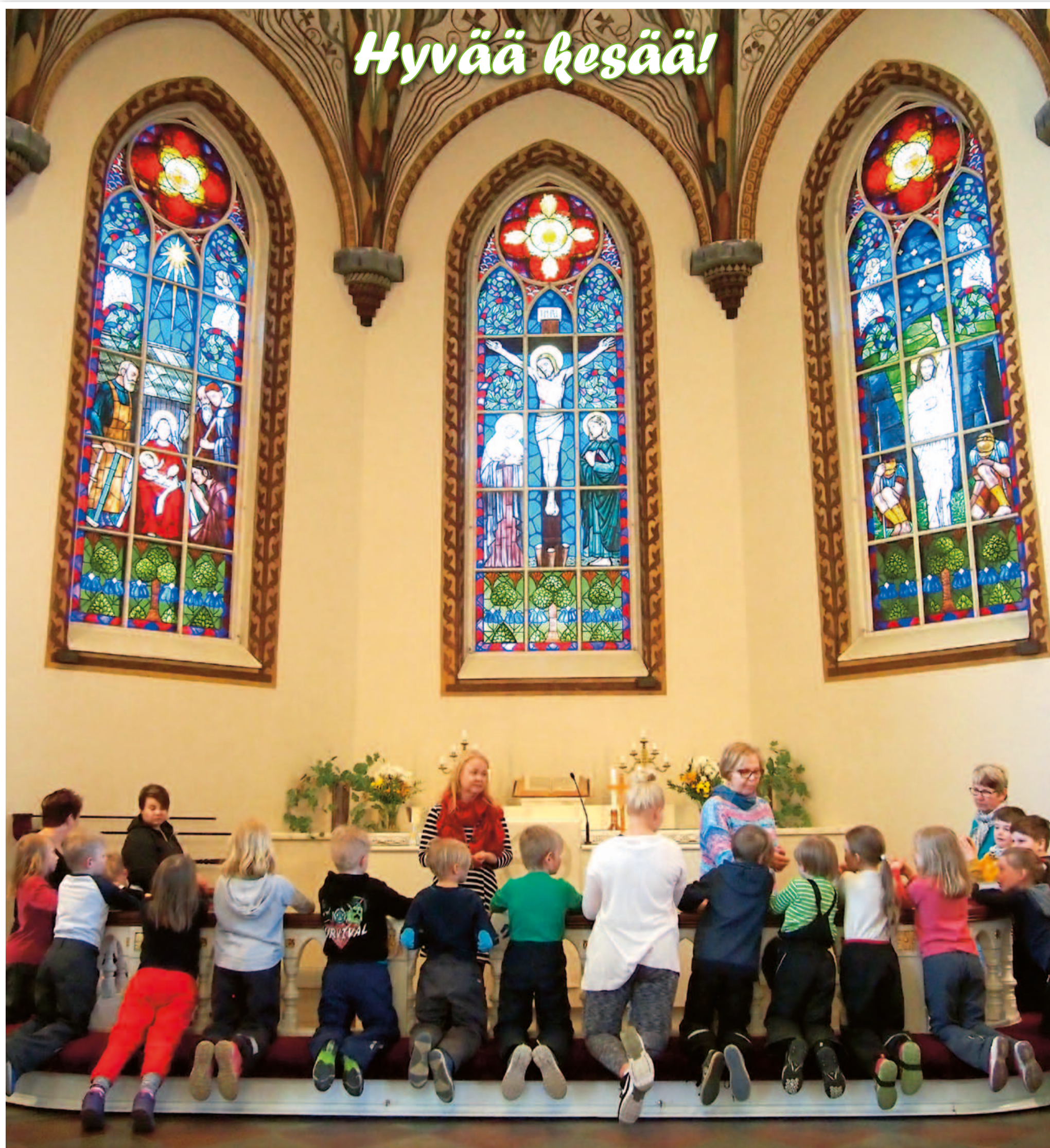

Forssan seurakuntalehti

2.2017

Hyvää kesää!

Tässä lehdessä:

- Tukihenkilönä saattohoidossa
- Ulla lähtee uusille urille
- Tiedätkö uruista?
- TiekirKKo on auki kesällä
- Kesän tapahtumia ja toimintaa

PÄÄKIRJOITUS:

Esa Löytömäki
kirkkoherra

Merkkivuosisia

Suomi 100 -juhlavuosi antaa näköalapaikan Suomen kehitykseen. Huikaiseva tarina tämä on: Venäjän sivuosista tai Ruotsin itäisistä metsistä on kohonnut kansakunta, jonka sivistys ja sitkeys ovat saaneet huomiota monessa. ”Ruotsalaisia emme enää ole, venäläisiksi emme tahdo tulla, olkaamme siis suomalaisia.” (Adolf Ivar Arwidsson”).

Samalla vietämme reformaation 500-vuotisjuhlaa. Sisuuntunut munkki Saksanmaalla nauhasi 95 teesiään Wittenbergin kirkon oveen ja sai aikaan tapahtumien vyöryn. Sille oli tilausta: ihmiset kokivat oikeudekseen nousta alistetusta asemasta esille omana itsenään. Kirkkoruhtinaat ja maalliset ruhtinaat saivat vastaansa ihmisten kaipuun vapauteen. Vaikka Luther ei halunnut uutta kirkkoa, kannamme nyt hänen nimeään. Oli oikeus omalla kielellä viettää messuja. Oli oikeus omalla kielellä lukea Raamattua. Oikeudenmukaisuus, tasa-arvoisuus ja ihmisen ymmärrys omasta asemastaan saivat tilaa.

Meille Agricola toi Wittenbergistä ajatukset mukanaan muutamien muiden kanssa. Suomenkielinen Uusi testamentti (1548), ABC-kirja ja suomenkielinen messu tulivat tutuiksi. Oma kieli oli sydämen puhetta, jota Jumalakin ymmärsi. Siirtyminen luterilaiseen kirkkoon tapahtui rauhanomaisesti Kustaa Vaasan myötävaikutuksella. Ei ollut uskonsoita. Kirkko loi pohjaa kansan sivistykselle. Suomalaiselle itsetunnolle luotiin kansanopetuksella perusta. Ymmärrys omasta maasta 1800-luvulla kasvoi niihin mittoihin, että oman valtion perustaminen tuli mahdolliseksi eurooppalaisten vapauden tuulien ja aatteiden puhaltaessa tänne.

Forssan kirkko nousi itsenäistyvän kanssakunnan vaikeiden vuosien keskelle. Sisällissota oli jakanut ihmisiä. Ståhlmanin kalliolle valmistui kirkko, jonka oli määrä olla itsenäistyvän seurakunnan tärkein tunnusmerkki ja koota ihmisiä yhteen. Ensi vuonna kirkon käyttöön otosta tulee kuluneeksi 100 vuotta. Tänä vuonna on 95 vuotta seurakunnan alkamisesta.

Leirikeskus Klemelä on ollut vanha pappila Kaukjärven rannalla; se tuli uudelle seurakunnalle omaisuudeksi ja päättäjät viisaasti näkivät sen tarpeen leirityöhön ja kokoontumisiin 70 vuotta sitten. Moni forssalainen on nukkunut sen vintillä rippikoululeirillään. Sittemmin uudisrakennus, alatalo, tuli tukikohdaksi 40 vuotta sitten. Sen tilat ovat nuoremman polven muistojen paikkoja.

Pitkään seurakuntatalona toimi entinen rukoushuone Rautatiekadulla. Se purettiin ja vuonna 1967 valmistui ujas seurakuntatalo Kartanonkadulle. Sen 50 -vuotista taivalta vietetään tänä vuonna. Eri-ikäiset ihmiset täyttävät sen elämällä.

Myös erilaiset työmuodot syntyivät seurakuntaan Forssassa. Päiväkerhon alkamisesta on 50 vuotta, perheneuvonnan alkamisesta 30 vuotta ja Palvelevan puhelimen samoin. Sairaalasienhoito sai paikkansa samoihin aikoihin.

Nämä vuodet ja vuosiluvut luovat näköalaa Suomen, Forssan ja oman seurakuntamme vaiheisiin. ”Kirkon on aina uudistuttava” (Ecclesia semper reformanda est) on uskonpuhdistuksen alkuajoilta lause, joka kuvaa kirkkoa. Tarvitaan ihmisiä, joilla on uskoa tulevaisuuteen, näky oikeasta suunnasta ja kykyä toteuttaa se.

Hartaus

Rukoile ja tee työtä

Epävarmuus YT-neuvottelujen alla menee ihon alle, vie yöunet ja ruokahalun. Työterveyslääkäri ymmärtää tilanteen, muttei voi kuin määrätä lihasrelaksanttia ja nukahtamislääkettä. Vaikka miten tietäisi, että kyse on tuotannollisista ja taloudellisista realiteeteista, mielen pohjalla on pelko oman osaamisen riittämättömyydestä ja oman persoonan kelpaamattomuudesta. Muut ovat sosiaalisempiakin, heidän kanssaan on mukavampi tehdä töitä.

Kun muut konstit on kokeiltu, kokeile rukouskuuria. Vie tilanne Jumalan käsiin – ei vain illalla ja yön suden tunteina valvoessa, vaan töihin lähtiessäsi, kahvia santsatessa, lounaalla, aina kohdatessasi työkaverin. Vie hyvä tilanne kiitoksella, vie kauna ja väsymys sellaisina kuin ne ovat.

Siunaa työpaikkaasi, sitä riitaistakin. Siunaa erityisesti ja joka kerta tavatessasi sitä työkaveria, jota on vaikein sietää. Hänet on annettu sinulle rukousharjoitukseksi. Jatka sinnikkäästi. Ei meidän tarvitse olla omin voimin positiivisia. Kun työpaikan jatkuvuus tai oman elämän murheet painavat, emme aina ole työpaikan joukkueenrakentajia tai työyhteisön ilmapiirin parantajia. Kaikki ei tosiaankaan mene kuin

Strömsössä. Juuri siksi asiat pitää viedä isompiin käsiin ja leveämmille hartioille.

Rukous työssä, työn puolesta ja työkavereiden puolesta ei tee meistä mukavampia ihmisinä eikä lisää atk-valmiuksiamme, ei suoraan. Mutta mielessään toisen siunaaminen muuttaa väijäämättömästi suhdettamme työhön, työkavereihin ja Jumalaan tavalla, jota on vaikea pukea sanoiksi. Hiljenny, kun kyttyttää, ennen kokousta ja uuden vuoron aloittaessasi. Jatka sinnikkäästi, älä mieltä, miltä tuntuu, vaan vie tuntumisetkin Jumalalle.

Kokeile.

p.s. viittaukset työelämään on suoraan korvattavissa sanoilla Parisuhde, Ajankäyttö, Koulu.

Minna Perähuhta

Kesäteologin esittely

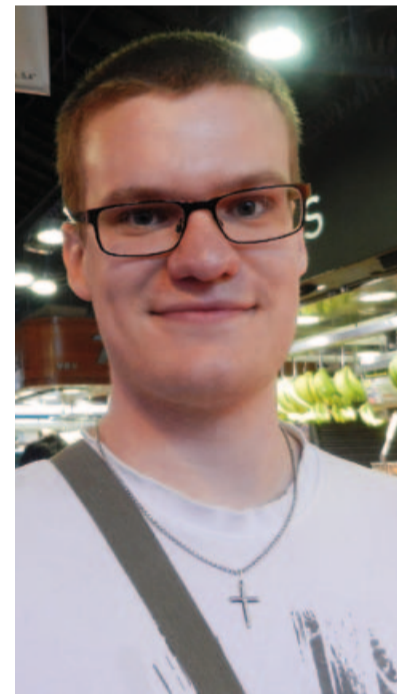
Olen **Tapio Laakso**, 25-vuotias teologian opiskelija, alun perin kotoisin Halikosta, joka on nykyään osa Salon kaupunkia. Tällä hetkellä asun Helsingissä, mutta olen kasvanut maaseudulla. Minulle onkin tärkeää välillä päästä pois kaupungin hälinästä esimerkiksi metsälenkeille vaikkapa vanhempieni koirien kanssa. Olen hyvin eläinrakas ihminen ja vanhempieni kotona on aina ollut lemmikkejä. Useimmiten vanhempieni kotona on ollut muutama koira ja kissa, mutta joskus myös pari marsua. Nykyisessä asunnossani ei ole oikein tilaa lemmikille, mutta onneksi voin aina käydä vanhempieni luona hoidattamassa uhkaavaa lemmikkikumetta.

Vapaa-ajallani tykkään usein lähteä luontoon, jossa pääsee irrottautumaan sisällä tehtävästä ja joskus vähän puuduttavastakin opiskelusta. Luonnossa liikkuminen on minulle osaltaan harrastusta ja liikuntaa, mutta samalla myös itselleni tärkeä tapa rentoutua. Olen käynyt armeijan, jossa toimin teologian opintojeni takia varusmiespappina. Armeijassa sain paljon kokemusta sielunhoidosta ja muusta ihmisten kohtaamisesta. Itselleni armeija oli erittäin positiivinen kokemus ja reserviin astumisen jälkeen ei kulunutkaan pitkää aikaa kun aloin käymään erilaisissa reserviläisille suunnatuissa tapahtumissa. Reserviläistoiminnassa yhdistyy itselleni rakas luonnossa liikkuminen ja armeijasta tuttu hyvä ryhmähenki.

Ihmisten kohtaaminen ja hy-

vän ryhmähengen rakentuminen on ollut itselleni yksi syy lähteä myös seurakunnan toimintaan aktiivisemmin aikuisiällä. Rippileirin jälkeen kävin messuissa ja muutamassa nuortenillassa, mutta muutettuani lukion jälkeen Keravalle, aloin tutustua sikäläisen seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan. Armeijan jälkeen aloin aktiivisesti käydä Keravan seurakunnan nuorten aikuisten illoissa, joissa ohjelmassa raamattuopetuksen lisäksi oli rentoa oleilua muun muassa biljardin peluun muodossa. Biljardia onkin tullut pelattua jo useamman vuoden ajan, minkä lisäksi olen innokas shakin, pingiksen ja muiden rippileireiltäkin tuttu pelien pelaaja.

Kesäteologina olen ollut jo neljänä kesänä: kolmena kesänä Janakkalassa Hämeenlinnan seudulla, ja yhtenä kesänä Salossa. Janakkalassa työskentelin pääasiassa rippikoulutyössä. Yleistä seurakuntatyötä olen päässyt tekemään ensimmäisenä

kesäteologikesänäni Salossa ja myös Turussa, jossa viime keväänä suoritin opintoihin kuuluvan harjoittelun. Odotan innolla, että pääsen tutustumaan Forssan seurakuntaan ja seurakuntalaisiin, sekä tekemään monipuolista seurakuntatyötä Forssan alueella!

Forssan seurakuntalehti

Forssan ev.-lut. seurakunta
Kartanonkatu 16
30100 Forssa
(03) 41 451 klo 9-13.

www.forssanseurakunta.fi
Päätoimittaja Esa Löytömäki
esa.loytomaki@evl.fi

Toimitussihteeri
Sirpa Koivulaakso
sirpa.koivulaakso@evl.fi

Kansi Anni Lautaporras

Sivunvalmistus Forssa Print

Paino Forssa Print, 2017

TERVEISIÄ URKUPARVELTA

Usein luullaan, että urut ja piano toimivat samalla tavalla, koska ne näyttävät samanlaisilta. Tämä on virheluulo! Piano on kielisoitin, jossa kieliä lyödään pienillä vasaroilla. Sen sijaan urut ovat puhallinsoitin. Ne ovat kuin mekaaninen pan-huilusto.

Forssan kirkon urkujen erimuotoisia pilleriä.

Urkuhuoltaja ja korvanleikkaaja Mäkinen Forssan kirkon urkujen äärellä.

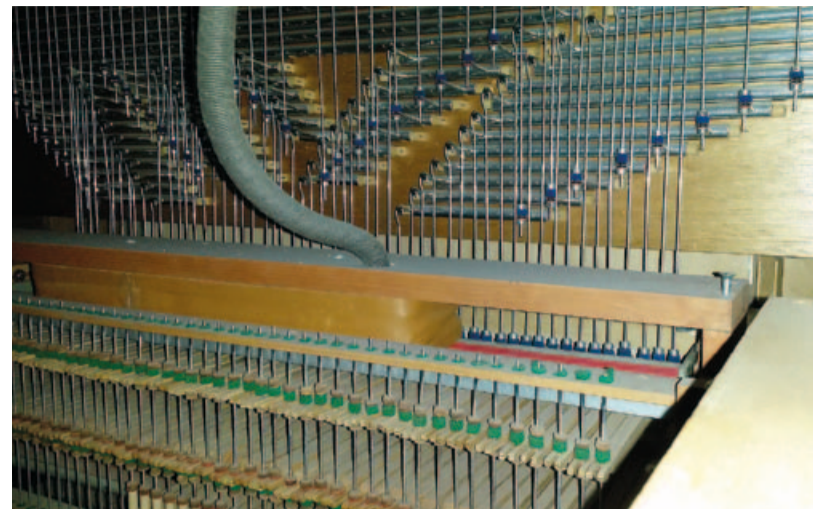

Urkuhuoltaja änkeytyneenä jalkion taakse. Vain jalat näkyvät!

Kuvassa näkyy erimuotoisia pillistöjä. Jokaisella pillistöllä eli äänikerralla on oma sointivärisensä. Pillistöt voivat koostua erilaisten suppiloiden muotoisista, suorista, tukituista tai puolitukituista pilleristä. Ääni syntyy, kun ilma virtaa ulos pillin suusta. Suuaukon yläpuolella olevan putken pituus määrää äänen korkeuden. Forssan kirkon pikkuruisimmat pillit ovat pituudeltaan pari-kolme senttiä, ja suurimmat, puusta tehdyt tulpatut eli ”pipolliset” pillit ovat lähes viiden metrin mittaisia.

Urkuja sanotaan soitinten kuninkaaksi. Nimitys johtuu ehkä siitä, että yhdellä soittimella saa yhtä paljon melua aikaiseksi kuin kokonaisuella orkesterilla. Toisaalta urkuri voi soittaa myös yhtä hiljaa kuin yksi ainoa huilisti. Forssan kirkon uruissa on 34 erilaista äänikertaa eli ”soitinta”. Jos urkuri soittaa neli- tai viisiäänistä satsia kaikki 34 äänikertaa yhtä aikaa päällä, hän saa uruista yhtä monta desibeliä kuin reilut 100 soittajaa. Onneksi Forssan kirkkoon mahtuu ääntä.

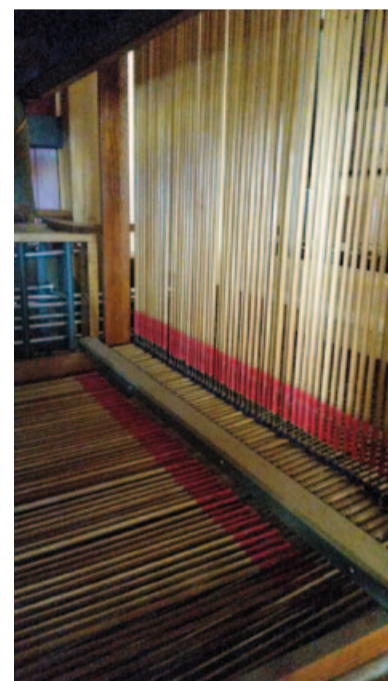
Forssan kirkon uruissa oli ikävän kuuloinen ongelma, joka johtui siitä, että pillien suuaukot olivat vastakkain. Suusta suuhun puhaltava ilma aiheutti huojuntaa. Pudotin lähes silmät päästä, kun kuulin huoltajan lakonisesti toteavan, että pillistä on leikattava korva irti. Korva leikattiin, pillien suut käännettiin eri suuntiin ja ongelma saatiin korjattua.

Urkujen mekaniikkaa. Etualalla näkyy ilmaputki.

Urkujen huolto on asia erikseen. Kanttorit osaavat virittää markkinapillin tapaan lehdykkää päristäviä kieliäänikertoja ja tarvittaessa myös pipollisia tukittuja tai puolitukittuja pillejä. Urkuhuolto on

kuitenkin muutakin kuin pelkkää viritystä. Siihen kuulun myös ilmansyötön ja mekaniikan huolto. Lisäksi on ymmärrettävä puun ja metallin kosteus- ja lämpöelämissen mukanaan tuomat vaatimukset.

Vipuja koskettimistolta pillistöihin.

Olen kutonut mattoja, poppanaa ja peittoja kangaspuilla. Tässä kuvassa näyttäisi olevan polkusinten naruja, mutta ovatko ne oikeasti niitä? Ainakin niillä on sama tehtävä: siirtää vipujen avulla liike haluttuun paikkaan. Polkusinta painamalla niisyt loimilangat kohoavat ylös, ja kudesukkula voidaan heittää loimen läpi. Tässä kuvan tapauksessa koskettimen painaminen aiheuttaa vipujen välityksellä ilmaventtiilin avautumisen, ilma pääsee puhaltamaan pilliin ja syntyy ääni. Jos kosketinta painaa tai nostaa äkkinäisesti, pilliin syöksähtää ilmaa, ja äänen alukkeesta ja lopukkeesta tulee kova ja ruma.

Urkuvisa

Valitse oikea vaihtoehto:

1. Miten urut toimivat?

- vedenpaineella
- kanttorin verenpaineella
- ilmanpaineella

2. Kuinka monta pilliä Forssan kirkon uruissa on

- n. 1200
- n. 2300
- n. 3400

3. Äänen voimakkuutta säädellään

- paisutuskaapilla
- ilmakaapilla
- ohennuskaapilla

4. Kuinka vanha keksintö urut ovat:

- noin 500 vuotta
- noin 1000 vuotta
- yli 2000 vuotta

5. Kuinka monet pilliurut Forssan seurakunnassa on?

- 3 kappaletta
- 4 kappaletta
- 5 kappaletta

6. Positiivi on

- kampisoitin
- myönteinen asenne
- kannettavat pilliurut

Oikeat vastaukset:

1. a, 2. b, 3. a, 4. c, 5. b, 6. c.

Anneli eläkkeelle...

Klemelän emäntä Anneli Kolehmainen jää eläkkeelle kesän tullen. Takana on lähes 40 vuoden työrupeama, josta yli 30 vuotta Forssassa. Nuori nainen Savosta löysi pitkäaikaisen työpaikan Forssan seurakunnasta ja tuli tutuksi leiriläisille ja juhlavieraille monissa tilanteissa. Myös seurakuntatalolle Anneli ennätti töihin välillä.

Moni jää kaipaamaan iloista naurua ja maittavia ruokia. Mukavia eläkepäiviä Annelille!

(Niitä toivottaa myös piispa Matti Repo, joka myös kävi toivottelemassa Annelille hyviä eläkepäiviä).

Tukihenkilönä kuolevan vierellä – eräs tapa toimia vapaaehtoisena

”Te olette tehneet lääkärinne kanssa saattohoitopäätöksen. Hyvän hoidon lisäksi voitte kaivata seuraa ja saatte halutessanne tukihenkilön, joka vierailee luonanne.” Näin alkaa esite, joka kertoo saattohoidon tukihenkilöistä. Mahdollisuudesta saada tukihenkilö kerrotaan hoitoneuvottelussa, kun siirrytään saattohoitoon ja keskustellaan hoidosta ja toiveista kuoleman lähestyessä. Toki tukihenkilön voi saada myöhemminkin. Kaikki eivät tukihenkilöä kaipaa mutta monia merkittäviä kohtaamisia on tämän toiminnan kautta toteutunut.

Forssan seudulla tukihenkilöitä on ollut tarjolla kaksi vuotta. Päävastuu heidän koulutuksestaan ja työn organisoinnista on sairaalapapilla. Toiminta tapahtuu tiiviissä yhteistyössä Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän kanssa jo siksi, että tieto tästä mahdollisuudesta kulkee terveydenhuollon henkilökunnan välityksellä. Lisäksi koulutuksissa työparina ovat olleet sairaanhoitajat Maire Forsten ja Vuokko Varvikko ja tukihenkilöt ovat allekirjoittaneet FSHKY:n salassapitositoumuksen. Koulutuksessa huomioidaan kuolevan ihmisen hyvinvointi monelta kantilta: ruumiin, mielen, hengellisyden

ja sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta. Eikä kyse ole vain kerran saadusta koulutuksesta vaan vapaaehtoisuuden matkasta, jolla työnohjaus, tehtävässä jaksaminen ja kasvaminen sekä toiminnan kehittäminen ovat esillä kaiken aikaa.

Forssan seudun saattohoitosuunnitelmassa on linjattu, että hyvää saattohoitoa tarjotaan joka asuin- ja hoitopaikassa. Myös tukihenkilöt käyvät toivomuksesta saattohoitopotilaan luona sekä sairaalassa, palvelutaloissa että kodeissa. Lähtökohtana on itseltään selvästi se, että tukihenkilöt kunnioittavat potilaan toiveita ja elämäntapomusta. He eivät käännyttä mutta toisaalta heidän kanssaan saa myös puhua elämästä ja kuolemasta ja halutessa myös veisata ja rukoilla. Tai pelata korttia tai ulkoilla voimien mukaan. Tai nukahtelun välissä vaihtaa sana silloin, toinen tällöin. Tukihenkilön tehtävä on olla ihmisenä ihmisen rinnalla, tarjota omaa aikaansa hänelle, joka sitä kuoleman läheisyydessä kaipaa – eräs tapa toteuttaa arjen kristillisyyttä.

Meille kaikille jätän makusteltavaksi Raamatusta sanat, jotka Mooses kuuli palavasta pensaasta: ”Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.”

(2. Moos. 3:1) Jokaisen ihmisen elämää on syytä lähestyä samantyyppisellä pyhällä arkuudella, kuunnellen ja kuulostellen. Jokaisessa kohtaamisessa saa myös pyytää Jumalalta viisautta asettua ihmisen rinnalle.

– Kiitos teille tukihenkilöt, kun osaltanne olette valmiit kulkemaan hetken matkaa elämää kuolevan rinnalla!

– Tänä vuonna ei ole alkamassa uutta saattohoidon tukihenkilöiden koulutusta. Jos tänäkäläinen vapaaehtoistyö kuitenkin kiinnostaa, voit osallistua syksyllä Ystävän Kammarin vapaaehtoistyön peruskurssille ja lähteä muuhun vapaaehtoisuuteen mukaan.

– Jos sinä itse kaipaat tai läheisesi kaipaa saattohoidon tukihenkilöä, ota yhteys minuun (050-3373 158).

Sairaalapastori Anne Mäkelä

Vyötä kiristettävä edelleen

Forssan seurakunnan 2016 tilinpäätös oli 11 286 euroa alijäämäinen. Alijäämää tuli huomattavasti ennakoitua vähemmän, sillä talousarviossa varauduttiin lähes 400 000 euron alijäämään. Ennakoitua parempaan tulokseen päästiin, koska käyttötalouden tuotot oli budjetoitu arvioitua pienemmiksi ja kulukuri piti hyvin myös vuoden loppuun asti. Investoinneista mainittakoon Klemelän leirikeskukseen sadevesijärjestelmän saneeraus, joka maksoi noin 113 500 euroa. Tilikauden aikana myytiin yksi asunto-osake sekä Matkun seurakuntakodin osakkeet. Tilikauden vuosikate oli 273 608,73 euroa, mutta ei aivan riittänyt kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Kohtuullisesta tuloksesta huolimatta seurakunnan taloutta joudutaan jatkossakin sopeuttamaan, sillä on odotettavissa, että kirkollisvero tulee vähenemään. Vuonna 2016 kirkollisveroa tilitettiin 2 675 330 euroa, mikä on lähes 113 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Yhteisövero-osuuden muuttuminen valtionrahoitukseksi ei merkittävästi vaikuttanut seurakunnan verotuloihin. Valtionrahoituksella korvataan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä. Korvattavia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito.

Seurakunnan jäsenmäärä on ollut laskeva koko 2000-luvun. Seurakunnan väkiluku vuoden lopussa oli 13 484, mikä on 217 henkilöä vähemmän kuin vuoden alussa. Kirkkoon liittyi 54 henkilöä ja kirkosta erosi 141. Seurakunnan jäseniä kuoli 101 enemmän kuin lapsia kastettiin seurakunnan jäsenyyteen. Seurakuntaan kuuluu 77,8 prosenttia forssalaisista. Yli 65-vuotiaiden seurakuntalaisten määrä on kasvussa kun taas samanaikaisesti 15–64-vuotiaiden osuus on laskenut 3,4 prosenttia vuodesta 2015.

Suurena ilonaiheena voidaan pitää vapaaehtoisia vastuunkantajia, jotka monin eri tavoin ovat mukana seurakunnan toiminnassa. Ilman näitä vapaaehtoisia monta ihmistä jäisi kohtaamatta ja useampi ruokalautanen ojentamatta. Vapaaehtoisten avulla pidämme seurakunnan elävänä ja uudistuskäyksenä.

Raila Joki

Oppaita kirkossa

Forssan kirkko toimii kesällä tiekirkkona. Siellä voi tavata myös oppaan, jolta saa tietoa ja opastusta kirkossa. Kirkkoon voi poiketa aivan muuten vain hiljentymään tai tutustumaan kauniiseen rakennukseen. Forssan kirkossa on myös asetettu kuvatauluja seinille hiljentymistä varten.

Tiekirkkojen verkosta kattaa koko Suomen. Voit osallistua vaikka kuvakilpailuun, jossa parhaat palkitaan ja lisäksi vielä on arvontapalkinto. Ks. www.tiekirkot.fi

Kesän oppaina Forssan kirkossa toimivat Julia Malvikko ja Aleks Sillanpää.

Kysyimme heiltä muutamia kysymyksiä:

1. Mitä ajattelet, kun kuulet ”Forssan seurakunta”?
2. Miksi haluat kirkon oppaaksi?
3. Mikä on forssalaisuuden syvin olemus? ☺

Julia Malvikolle kirkko on tuttu ennestään ja hän on ollut mukana siellä nuorten toiminnan kautta

1. Forssan seurakunta on minulle tärkeä ja sen kuulemisesta tulee hyvä mieli. Olen toiminut isosena jo kolmisen vuotta, jonka kautta muihinkin seurakunnan toimii on tullut törmättyä. Seurakunta tarjoaa paljon kaikenlaisille ihmisille ja sieltä saa hyviä kokemuksia.

2. Haluan kirkon oppaaksi, koska nautin seurakunnalla töiden tekemisestä. Olen aina ollut kiinnostunut asiakaspalvelusta ja oppaana on tullut oltua myös museossa. Myös historia kiinnostaa, joten sen kautta pidän työstä. Uskon työn olevan mieluista ja se ei varmasti ole liian raskasta, sillä voimia pitäisi kesällä riittää myös ylioppilaskirjoituksiin lukemiseen.

3. Forssalaisuuden syvimmästä olemuksesta en oikein tiedä. Minulle se ehkä tarkoittaa sitä, että tiedän Forssan historiat ja kuulun osaan kaupungin yhteisöä omalla tavallani.

Forssan ev.-lut. seurakunta

”Meidän seurakunta ushoo ja välittää.”

Seurakuntatoimisto
avoinna 19.6.–13.8.
ma-to 9-13,
perjantaisin suljettu!

Puh: vaihde 9-13 ma-to: 03-41451

Aleks Sillanpää on suoritti varusmiespalveluksen juuri ja on ollut myös kirkossa nuorten toiminnan ja rippikoulujen kautta. Kesän jälkeen häämöttävät teologian opinnot Helsingissä.

Morjens, olen Sillanpää Aleks. Toinen tämän kesän kirkon oppaista ja tuleva teologia opiskelija.

1. Forssan seurakunta tuo mieleen vain hyviä muistoja monen vuoden takaa. Ensimmäisenä tulee mieleen laadukas nuorisotyö, joka on tarjonnut isostoiminnan lisäksi kerhojen ohjailua, nuorteniltoja ja pullan leivontaa. Kaikki tämä on koettu muistoja ja ystäviä luoden.

2. Seurakunnan toiminta on ollut riparin jälkeen lähellä sydäntä, ja ajattelin että tässä olisi oiva

kesätyöpaikka kiinnostusten kannalta ja pääsee kurkkaamaan seurakunnan työtä, astetta syvemmältä.

3. Forssalaisuus, vai pitäisikö sanoa vorssalaisuus, on ytimeltään läheisyyttä. Kaikki on lähellä: Koulut, terveydenhuolto, kaupat, ja noin 18 tuhannen asukkaan kaupungissa ei muu väkikään ole kaukana. Maisemat jos alkavat käydä vanhoiksi, on myös melkein kiven heiton päässä isompia kaupunkeja joissa voi pienne, tai vähän pidemmän reissu tehdä, mutta kuten eräs opettajistani on sanonut ”Vorssalainen palaa aina Vorssaa”

***

Matkailijan rukous

Herra, kiitos että sinä kuljet kanssani niin moottoritien kiivaassa sykkeessä kuin kylätien kuiskailevassa hiljaisuudessa, niin pimeässä, sateessa, valossa kuin kuivalla kelillä. Herra, saata minut kerran perille kotiin kaikkien polkujen, teiden, mutkien ja mäkien jälkeen.

– Risto Kormilainen

Teksti Esa Löytömäki

Forssan kirkko avoinna kesällä ja opas tavattavissa 13.6.–13.8.

- ti-pe klo 10–17
- la klo 10–16
- su klo 12–17
- juhannusaattona ja päivänä kirkko on kiinni

Seurakuntatalon emäntä Ulla Luukkala suuntaa kohti uusia haasteita

Ulla Luukkala on toiminut Forssan seurakuntatalon emäntänä vuodesta 1989, yhteensä 28 vuotta. Nyt edessä ovat uudet haasteet. Pitkäaikainen emäntämme on siirtymässä uuteen työhön Naantaliin, kesäravintolaan nimeltä After Sail.

työ on ehtinyt muuttuakin monin tavoin. Silloin 28 vuotta sitten tavara tilattiin keittiön tarpeisiin paikallisesta pikkukaupasta, nyt suoraan tukusta. 90-luvulta Ulla muistaa vielä erityiset Mukulalounaat päiväkerhoikäisille lapsille. Ne tavoittivat tuolloin pitkälti toista sataa henkilöä. Nyt kerhoalaisten ja lasten määrä Forssassa on vähentynyt, mutta eläkeläisten määrä on kasvanut ja kasvane edelleen. Ruokailijoiden määrä eläkeläisten ruokailussa on vuosikymmenten varrella moninkertaistunut. Kirkkokahvit pappilassa tai seurakuntatalolla ovat vaihtuneet vapaaehtoisten hoitamiksi kahvitukseksi kirkon sivusalissa.

Ruokakuljetukset omaan kerrostaloon ovat vähentyneet, mutta Ruokarenaan toiminta on kehittynyt ja laajentunut, ollen parhaimpina vuosina nykyistekin laajempaa. Ruokarenaan lisäksi muikin vapaaehtoisten parissa tehtävä työ on vuosien myötä lisääntynyt. Euron aamiainen on lunastanut paikkansa keskiviikkoamuissa. Se tavoittaa ison joukon monen ikäisiä ihmisiä toimien samalla mukavana kohtaamis-

paikkana. Euron aamiaisessa yhdistyy keittiön ja vapaaehtoisten panos hyväksi havaitulla tavalla.

Vuonna 1989 Ulla haki seurakuntatalon emännän avointa työpaikkaa ystävänsä yllyttämänä. Työhakemuksen hän toimitti seurakuntatalolle hakuajan viimeisenä päivänä henkilökohtaisesti, koska postitse se ei olisi enää ehtinyt ajoissa. Työtä Forssassa aloitellessaan Ullalla oli ajatuksena viipyä tässä työssä ”niin kauan kuin lapset ovat pieniä”. Vuodet ovat vierineet ja Ulla on viihtynyt työssään hyvin, joten kiirettä työpaikan vaihtamiseen ei ole ollut. Nyt lapset eivät enää ole pieniä ja Ullan onkin aika hypätä työelämän uusiin haasteisiin yhdessä vanhimman poikansa kanssa. Ulla on järjestyksessä toinen Forssan seurakuntatalon emäntä. Ensimmäinen emäntä Kerttu Kaleva viipyi 42 vuotta näissä tehtävissä, joita Ulla on hänen jälkeensä hoitanut 28 vuotta. Kovin suurta vaihtuvuus ei siis ole ollut.

Ulla kertoo viihtyneensä tässä työssään hyvin, koska työ on ollut itsenäistä ja jatkuvasti on ollut mahdollisuus kehittää omaa työtään. Eläkeläisten ruokailun järjestäminen on ollut Ullalle sydämen asia. Hän näkee erityisesti yhteisten ruokailuiden sosiaalisen puolen tärkeänä ja toivookin vilpittömästi ruokailuiden jatkuvan entiseen malliin. Jo kesätauon pitkittyminen parina viime vuotena on tuntunut pahalta. Ulla iloitsee siitä, että yksi ruokailija, joka

edelleen on säännöllisesti seurakuntatalon ruokailun piirissä, on ruokailut täällä jo Ullan aloittamissa emäntänä.

Tulevalta työltä Naantalissa Ulla odottaa uudenlaisia haasteita ja uuden oppimista. Tähän asti Ulla on tehnyt enimmäkseen lounasruokaa, uudessa työssä korostuu erilaiset ruokatrendit kuten finger food eli sormisyötävät. Barbequekastikkeiden sekä hampurilais- ja salaattiannoksien ohjeet ovat australialaispohjaisia ja leivonnaisiinkin tulee vaikutteita Australiasta. Ullan työpaikka vaihtuu lennossa, uudet haasteet alkavat jo

toukokuun lopulla. Alkuvaiheessa odotettavissa on pitkää päivää ja työmatka Forssasta Naantaliin on pitkä. Yöpymismahdollisuus Naantalissa pitkien päivien varalle on järjestetty. Forssasta pois muuttaminen ei ole suunnitelmassa. ”Kaipaamaan jään asiakkaita, vapaaehtoisten verkostoa ja työyhteisöä, uutta työtä kun tehdään enimmäkseen keittiössä. Tässä työssä ihmiskontaktit erilaisiin ja eri-ikäisiin ihmisiin ovat olleet suuri rikkaus!” Ulla toteaa.

Anni Lautaporras

Vappuna Forssan seurakuntatalolla

Vappuna Forssan seurakuntatalolla oli monipuolinen perhetapahtuma. Lapsille oli monenlaista ohjelmaa ja askartelua. Kaikille oli tarjolla simaa ja munkkeja. Paikalla oli myös Martti Luther naulaamassa teesejä. Hän paljastui myös musiikkimieheksi ja soitti tinapilliä.

Vappu on Forssan seurakunnalle merkkipäivä, sillä 1.5.1922 Forssan seurakunta aloitti itsenäisenä. Kuluva vuosi on myös seurakuntatalon 50 vuoden juhlavuosi.

Voitokkaasti veisattu virsimaraton

Forssan kanttorit Ilkka ja Outi ideoivat viime syksynä Virsikirjan lisävihon laulujen harjoittelua varten viiden lauluetapin virsimaratonin. Koko maraton koostui neljästä, yhdessä Kojjärven ja Forssan kirkkokuorojen ja musiikkivieraiden kanssa toteutetusta matineasta ja päätösmessusta.

Forssan eläkkeellä oleva kanttori Mirja Paju huiluineen vieraili sekä Kojjärven että Forssan ensimmäisissä matineoissa. Kolmanten matineaan Outi tuli kanteleensa kanssa. Neljännessä ja viimeisessä matineassa musiikkivieraana oli Miia Foncham pasuunansa kanssa. Ilkka lauloi yksin muutamia lauluja, ja kirkkokuorot esittivät matineoissa harjoittelemaansa lisävihon laulujen kuorosovituksia. Näiden esitysten avulla uusista lauluista saatiin hyvä haju, ja niitä oli sen jälkeen ilo laulaa yhdessä.

Virsimaraton päättyi messuun 7.5.2017. Ajattelimme Ilkan kanssa, että kyllä sellaiset ihmiset pitää jotenkin lahjoa, jotka ovat osallistuneet kaikkiin maratonin tapahtumiin. Ritva Häivälä-Hellstenille ja Erkki Hellstenille

Ritva ja Erkki kirkkokahvilla maratonin päätösmessun jälkeen.

ei hankittu kukkakimppuja, vaan heille annettiin lahjaksi maratonin mainokseen käärityt, kanttoreiden omistuskirjoituksella varustetut virsikirjat. Tämän lisäksi he saivat Suomen Kirkkomusiikkiliiton lisävihon hopeanväriset virsimerkit.

Suomen kirkkomusiikkiliiton virsimerkeillä kannustetaan lapsia ja aikuisia tutustumaan virsiin ja virsikirjaan. Virsimerkin suorittavan ryhmän koolle ei ole rajaa, joten merkin voi suorittaa joko yksin tai osallistumalla yhteislau-

lutilaisuuteen. Virsimerkejä on pronssin, hopean ja kullan värisenä. Kullan värisen merkin saa, kun suorittaa kaikki lisävihkovirret, pronssisen 20 lisävihkovirrellä ja hopean värisen 40 lisävihkovirrellä. Maratonin aikana laulettiin läpi reilut 50 lisävihon virttä, joten hopeamerkin raja ylittyi kirkkaasti. Kiitos kaikille musiikkiaustajille! Teidän ansioistanne matineoita kuvailtiin sanoilla humoristinen, koskettava, hauska, komea, opettava, rauhoittava...

TOUKOSIUNAUS

Toukosiunaus on vanha perinne maaseudulla. Maan sadolle on pyydetty siunausta Häneltä, joka ”sää ja ilmat säätää”. Moni viljelijä on hiljaa mielessään niin tehnyt. Myös keväisiä kylvön siunauksia on järjestetty eri puolilla Suomea.

Tänä keväänä oltiin 16.5. Vaittisen pellolla Haisiossa. Tilaisuudessa siunattiin kylvö ja rukoiltiin siunausta kasvulle.

Kylväjänä toimi Antti Suokas ja Eläkeliiton puolesta väen toivotti tervetulleeksi pj. Ritva Salminen ja kertoi samalla toukosiunauksen historiasta. Siunauksen toimitti kirkkoherra Esa Löytömäki.

Tilaisuuteen kuuluivat myös isäntäväen tarjoamat makkarat ja munkkikahvit.

FORSSAN JA KOIJÄRVEN HAUTAUSMAIDEN KUULUMISIA

PERENNAHOIDOT LISÄÄNTYVÄT

Forssan ja Kojjärven hautausmaalla on saanut keväästä 2016 lähtien lunastaa hautapaikoille kausikukkahoidon lisäksi perennahoitoja. Perennojen olennaisin ero kausikukkiin verrattuna on lyhyt kukinta, mutta kaunis ja kestävä lehdistö korvaa kukinnan vaatimattomuutta. Tuuhea lehvästö peittää kukkapenkin alle parissa kolmessa vuodessa istutuksesta, jolloin kitkemisen tarve minimoituu. Hautausmaanhoidaja valitsee kullekin haudalle sopivan perennan kasvupaikka-vaatimusten mukaan. Perennahoitoon kuuluu kasvien lisäksi, niiden istutus, kastelu ja siistiminen kasvukauden aikana, maanparannus, juurakon jakaminen tarvittaessa, mahdolliset lannoitukset ja kalkitukset.

Perennahoitosopimusten määrä on lisääntymässä ja ne ovatkin hyvä vaihtoehto ympäristön hyvinvointia ajatellen. Niiden kasteluun riittää usein ensimmäisen vuoden juurtumisen jälkeen sadevesi. Lannoitteita ja kasvintorjunta-aineita joudutaan käyttämään vähemmän kuin kausikukilla, jolloin maaperä rasittuu vähemmän. Perennoja ei tarvitse vaihtaa vuosittain, koska ne ovat monivuotisia ruohokasveja. Niiden maanpäälliset osat lakastuvat talveksi ja keväällä kasvit jatkavat kasvua juurakkosilmuista maan lämmentyessä. Perennahoito-

haudalle ei voi tilata kesäkukkia, eikä muutoinkaan istuttaa omia kukkia, jotta perennojen juuristo ei vahingoitu. Jos omaiset haluavat syksyllä tuoda haudalle esim. kanervia tulee ne asettaa maan pinnalle omissa astiassaan, jotta perennojen juuristo säilyy ehjänä talven.

Perennahoitosopimusten lunastusaika on sama kuin kausikukkasopimuksilla eli kuluvan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Perennahoidon hinnat ovat edullisemmat verrattuna kausikukkahoidoihin, koska työmäärä ja kemikaalien tarve on pienempi. Hinnastot löytyvät Forssan seurakunnan kotisivuilta. Hoitosopimuksia tehtäessä on hautapaikan hallinta-ajan oltava voimassa.

HAUTAPAIKAN UUELLEEN LUNASTUS JA HAUTAMUISTOMERKKI

Hautapaikka lunastetaan aina määräajaksi. Hallinta-aikaa voidaan omaisten toimesta jatkaa tai muutoin hautapaikka palautuu seurakunnan hallintaan. Keväällä 2016 Forssan ja Kojjärven hautausmailla on ryhdytty Kirkkolain 17 luvun ja Hautaustoimilain 14 § 3 momentin mukaiseen kuultusmenettelyyn sellaisten hautojen palauttamiseksi seurakunnan

hallintaan, joiden hallinta-aika on päättynyt viimeistään 2015 ja joita ei ole lunastettu uudelleen. Lunastamatta jääneet haudat ovat palautuneet seurakunnalle ja niillä oleva hautamuistomerkki on poistettava omaisten toimesta kolmen vuoden kuluessa. Kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen kuultuksen päättymisestä kivet kierrätetään. Haudoilla, joilta muistomerkki pitää poistaa löytyy punainen muovimerkki, jossa on keltainen infotarra. Vaarallisia kiviä voidaan hautausmaanhoidajan harkinnan mukaan siirtää varastoalueelle jo ennen kolmen vuoden määräajan umpeutumista.

Keväällä 2017 kuulutetuille haudoille on laitettu punainen muovimerkki. Kuulutus annetaan myös paikallislehdessä. Kuulutus koskee hautoja, joiden hallinta-aika on päättynyt 2016 tai sitä ennen. Omaisilla on aikaa lunastaa hautapaikka uudelleen 31.10.2017 asti. Tämän jälkeen hautapaikka palautuu seurakunnalle ilman erillistä ilmoitusta ja sillä oleva muistomerkki on poistettava kolmen vuoden kuluessa.

Punaisia merkkilappuja löytyy niin Forssan kuin Kojjärvenkin hautausmaalta. Omaisia pyydetään olemaan yhteydessä Forssan seurakunnan taloustoimistoon, mikäli he haluavat jatkaa hautausoikeutta tai luopua siitä. Mikäli hautapaikasta luovutaan on hyvä

miettiä, mitä hautamuistomerkillä tehdään.

Talven jäljiltä hautausmailla on useita hautakiviä kallellaan tai kaatunut. Vastuu hautamuistomerkillä on hautapaikan haltijalla. Hautamuistomerkki ei saa aiheuttaa vaaraa työntekijöille, eikä muille hautausmaalla liikkuville. Hautapaikan haltija on vastuussa kiven kaatumisen aiheuttamasta vahingosta. Vaaralliset kivet on oikaistava mahdollisimman pian. Varsinkin hoitohaudoilla on erityisen tärkeää huolehtia, että kivi on suorassa ja tukevasti paikallaan. Pahasti kallistuneet kivet joudutaan kaatamaan, jotta hoitotöiden suorittaminen ei vaarantuisi.

Hautausmaanhoidajalta voi kysellä lisätietoja 050-5756646/ Mari Lehto

Suomi
Finland
100

JUMALANPALVELUS
FORSSAN TORILLA
su 28.5. klo 10

Mukana kaupungin soittoakunna
Saarna khra Miika Hämäläinen Lahdesta
Lapsille ohjelmaa, kahvitarjoilu
Suomi 100-juhlavuoden tapahtuma
Tervetuloa! (sateella kirkossa)

KRISTITTYJEN
YHTEINEN LAULUILTA

to 27.7. klo 18

Forssan kirkon portaiden luona
(linja-autoaseman puolella)
Mukana yhteinen soitinryhmä,
väkeä eri seurakunnista ja
Esa Löytömäki ja
Outi Aro-Heinilä
Tule mukaan laulamaan
hengellisiä lauluja ja virsiä!

”SE ON JEE SUKSEN KUTSUMERKKI”

”Se on Jeesuksen kutsumerkki” vastasi innokas Pihakoivun eskarilainen, kun kysyin lapsilta kirkon huipulla olevasta merkistä. Se oli niin upea vastaus, että sisälläni liikahti jotakin.

Keskeinen yhteistyökumppani

Jo useiden vuosien ajan Forssan seurakunta on tehnyt monin eri tavoin yhteistyötä kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa. Pitkät henkilösuhteet molemmin puolin ovat edesauttaneet sitä, että yhteistyö sujuu luontevasti. Viime vuosina yhteistyön merkitys on kasvanut. Kaupunkimme lapsimäärän väheneminen on näkynyt seurakuntamme päiväkerhoissa ja siten myös työntekijöiden määrän vähenemisenä, mutta edelleen kohtaamme lapsia säännöllisin väliajoin päiväkodeissa ja erilaisissa koko perhettä kokoavissa tapahtumissa. Yhteiset pääsiäis- ja joulujän kirkkotilaisuudet kirkkoissa ja kouluilla ovat jatkuneet kauan.

Toimintaympäristömme on jatkuvassa muutoksessa ja siksi kaikkien lasten ja perheiden parissa toimijoiden tulee mielestäni seurata aikamme kehitystä ja pyrkiä vastaamaan oikeanlaisiin tarpeisiin.

Kunnan varhaiskasvatus on uskonnollisesti sitouttamaton. Uusi laki astuu voimaan 1.8.2017. Seurakunta on yksi keskeinen yhteistyökumppani muiden joukossa. Paikallisesti

on hyvä rakentaa vasu, jossa kirjataan yhteistyön muodot ja periaatteet. Hyvä tuki yhteistyölle on ”neljän korin”- malli. Halutessasi saat lisätietoa googlaamalla ”seurakunta varhaiskasvatuksen, koulu ja oppilaitoksen kumppanina”.

Uuden varhaiskasvatuksen sisältämä opetus on nimeltään katsomuskasvatusta, jossa erilaisia katsomuksia tarkastellaan objektiivisesti eikä niitä saa laittaa paremmuusjärjestykseen. Tavoitteena on tukea lasten valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa erilaisia katsomuksia.

Varhaiskasvatuksen perusteet löytyvät Opetushallituksen sivuilta osoitteesta http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/varhaiskasvatus/perusteet

Seurakunnan tilat voivat toimia yhtenä oppimisympäristönä, kun tutustutaan kulttuuriperintöön ja perinteisiin. Siitä ovat hyvänä esimerkkinä toiminnalliset ”kurkkaa kirkkoon tilaisuudet, johon kaikki eskarilaiset ovat jälleen tänä vuonna osallistuneet omina ryhminaan. Yhtenä mahdollisuutena voisi olla vaikka hautausmaa.

Seurakuntamme varhaiskasvatuksen työntekijöiden vieraillessa päiväkodeissa lapset saavat tietoa luterilaisen kirkkomme juhlista ja perinteistä, esim. laulujen, musiikin ja raamatunkertomusten avulla.

He saavat kokea osallisuutta ja osallistua. Asioita käsitellään lapsen ikä huomioiden. Kirkkovoosi kokonaisuutena tulee tutuksi juhlineen ja perinteineen. Uskonnollisiin tilaisuuksien osallistumisesta vastaavat lapsen vanhemmat. Päiväkodeissa on järjestetty muuta toimintaa heille, jotka eivät voi osallistua seurakunnan järjestämiin hetkiin. Yhteisistä kirkkohetkistä olemme sopineet henkilöstön kanssa.

Ensimmäisen ja toisen luokan koulukäyntien tavoitteet ja toimintamenetelmät ovat samoja kuin alle kouluikäisten kanssa. Luonnollisesti seurakuntamme työntekijät tarjoavat päiväkodin ja koulujen henkilöstölle tukea oman alansa asiantuntijana yleisivistävässäkkin opetuksessa.

Seurakunnan oma kokoava toiminta

Syksyllä 2017 seurakunnan oma kokoava päiväkerhotyö täyttää 50v. Ensimmäiset päiväkerholaiset ovat jo isovanhempia, jotka tuovat omia lapsiaan päiväkerhoihin ja perhekerhoihin. Perinteet jatkuvat, vaikkakin eri muodoissa. Kristillistä kasvatusta tarjoamme nyt enenevässä määrin siellä, missä lapset päivisin viettävät aikansa. Uskoisin, että oma kerhotoimintamme ja muut kokoavat ryhmät eivät kuitenkaan katoa.

Tarja-Leena Ylitalo
lapsityönohjaaja

Mitähän urkujen sisältä löytyy...

Juhannuspäivänä la 24.6. klo 10
JUMALANPALVELUS
Forssan kirkon pihalla
lauletaan kansanlaulumessun lauluja ja suvivirsi
Kahvitarjoilu (sateella kirkossa)
Tervetuloa!

Musiikkia Forssan kirkossa

Ke 6.6. Parolammin prikaatin jousiorkesterin konsertti klo 18.
 Vapaa pääsy, ohjelmamaksu orkesterin hyväksi.

Musiikkivartti kesäperjantaisin klo 12.00- noin 12.15.
 Vapaa pääsy. Outi Aro-Heinilä, urut.

- Pe 9.6. Harri Viitanen: Koraalipartita Jo joutui armas aika
 Pe 16.6. Hämmusiikkia
 Pe 30.6. J. S. Bach H-molli preludi ja fuuga, BWV 544
 Pe 7.7. Konsta Jylhän kesäisiä sävelmiä uruilla
 Pe 14.7. Tomaso Albinoni: Adagio, g-molli
 Pe 21.7. Peter Süda: Scherzo
 Pe 28.7. Pentti Tynkkynen: Koraalipartita Onpa taivaassa tarjona lapsillekin
 Pe 4.8. Meditaatiomusiikkia. Ilkka Paavolainen, urut.
 Pe 11.8. Meditaatiomusiikkia. Ilkka Paavolainen, urut.

Su 27.8. Kesän päätöskonsertti klo 18. Rovastikunnan kuorot ja kanttorit.
 Vapaa pääsy, kolehti rovastikunnallisen musiikkityön hyväksi.

Tulevat tilaisuudet 2017 Kojjärvi

- Su 11.6. klo 10.00 Messu kirkossa.
 Ma 12.6. klo 18.00 Suviseurat Valijärvellä, os. Leppäkärjentie 23.
 Su 25.6. klo 12.00 Sanajumalanpalvelus Matkun rukoushuoneella.
 Su 9.7. klo 12.00 Messu kirkossa.
 Su 16.7. klo 12.00 Messu kirkossa.
 Su 23.7. klo 14.00 Suviseurat Marja-Liisa Säterillä, os. Savikontie 46.
 Su 6.8. klo 14.00 Suviseurat Viholaisella, os. Kojontie 59.
 Su 27.8. klo 12.00 Messu kirkossa.
 Su 10.9. klo 12.00 Messu kirkossa.
 Su 24.9. klo 12.00 Messu kirkossa.

Kouluun menevien siunaus su 13.8. klo 17
 Forssan kirkossa.

Järjestetään yhteistyössä MLL:n Forssan osaston kanssa.

KUULUTUS LUNASTAMATTOMISTA HAUTAPAIKOISTA

Forssan ja Kojjärven hautausmailla on keväällä 2017 ryhdytty Kirkkolain 17 luvun ja Hautaus-toimilain 14 § 3 mom. mukaiseen kuulutusmenettelyyn sellaisten hautojen palauttamiseksi seurakunnan hallintaan, joiden hallinta-aika on päättynyt 2016 tai sitä ennen ja joita omaiset eivät ole lunastaneet uudelleen. Kuulutus koskee molempien hautausmaiden kaikkia osastoja.

Kuulutus annetaan paikallislehdessä yleis-maininnalla, jossa mainitaan hautausmaiden osastot, missä kyseisiä hautoja sijaitsee ja mihin mennessä lunastus tulee suorittaa. Haudoilta laitetaan ilmoitus punaisella muovikolmiolla, jossa on kerrottu mahdollisuudesta lunastaa hautapaikka uudelleen (punainen kolmio). Kuulutus ja hauluettelot on lisäksi asetettu nähtäväksi seurakuntatalon ilmoitustaululle ja hautausmaan huoltorakennuksen oveen.

Hautaoikeuden haltijan hakemuksesta hautaoikeiden voimassaoloaika voidaan jatkaa (Kirkkolaki 17 luku 2 §).

Hautaoikeuden jatkamiseksi pyydämme ottamaan yhteyttä 31.10.2017 mennessä Forssan seurakunnan taloustoimistoon 050-5017855.

Lunastamatta jääneet haudat palautuvat seurakunnalle ilman erillistä ilmoitusta 31.12.2017 ja seurakunta voi menetellä niiden suhteen hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisesti.

Otamme mielellämme vastaan myös ilmoituksen, mikäli ette halua hautaoikeutta jatkaa.

Tulemme siirtymään joka keväiseen kuulutusmenettelyyn päättäneiden hallinta-aikojen, hoitamattomien hautojen ja kallellaan olevien hautakivien osalta.

**Forssan seurakunnan
kirkkoneuvosto**

Forssan seurakunnan nimikkolähetti Marja Ochieng vierailee Forssassa seuraavasti to 1.6.

Klo 13 Ystävänkammarilla kuullaan Maikin työstä sekä myös Kummilapsi Hillary Odhiambon kuulumisia.

Klo 18 Maikki on mukana nuorten Keskustelu-kerhossa (srk-talon nuorisotilassa)

Klo 19 Forssan srk-talolla kuulet Maikin terveiset sanoin ja kuvin.

To 22.6.

klo 9 lähtien Maikki mukana lasten "Kesis"-kesäkerhossaja

klo 13 Maikki kertoo kuulumisistaan on Kojon ja Matkun kerhojen kesäkahveilla.

Kesäkuussa rukoillaan lähetyksen puolesta Keskiviikon rukousillat lähetyksen puolesta alkavat jälleen ke 31.5. klo 18 Forssan pappilassa. Kokoonnumme neljänä keskiviikkona (31.5.; 7.6.; 14.6. ja 21.6.) rukoilemaan lähetyksen ja lähettien puolesta. Rukousillat ovat osa kansainvälistä 30 days of prayer kampanjaa.

Lisätietoja www.pray.fi, tai seurakunnan nettisivuilta.

KUULUTUS HAUTAMUISTOMERKKIEN POISTAMISESTA

Hautakivien poistaminen haudoilta, joiden hautapaikka-oikeus on kuulutusmenettelyn perusteella päättynyt.

Forssan hautausmaan 101 osastossa on 24.2.2016 ryhdytty Kirkkolain 17 luvun ja Hautaus-toimilain 14 § 3 mom. mukaiseen kuulutusmenettelyyn sellaisten hautojen palauttamiseksi seurakunnan hallintaan, joiden hallinta-aika on päättynyt 2015 tai sitä ennen ja joita omaiset eivät ole lunastaneet uudelleen.

Kuulutus on annettu paikallisessa lehdessä yleis-maininnalla, jossa on mainittu hautausmaan osasto missä kyseisiä hautoja sijaitsee sekä mihin mennessä lunastus tulee suorittaa. Haudoilta on laitettu ilmoitus (punainen kolmio). Ilmoituksessa on mainittu tarvittavat yhteystiedot ja maininta mahdollisuudesta lunastaa hautapaikka uudelleen sekä hauluettelot on asetettu nähtäväksi seurakuntatoimiston ilmoitustaululle ja hautausmaanhuoltorakennuksen ulko-oveen.

Kirkkoneuvosto on kuulutusmenettelyn jälkeen todennut noin 100 haudan hautaoikeuden päättyneeksi, ja ilmoittaa että omaisilla on vielä mahdollisuus poistaa hautamuistomerkit haudoilta. Elleivät omaiset itse sitä tee, niin seurakunta tulee ne poistamaan kolmen vuoden kuluessa (punainen kolmio, jossa keltainen tarra).

Kaatuneet ja kallistuneet hautakivet siirretään harkinnan mukaisesti varastoalueelle varastoitavaksi kolmeksi vuodeksi. Kolmen vuoden kulluttua ensimmäisen kuulutuksen päättymisestä hautamuistomerkit toimitetaan kierrätettäväksi.

Hautamuistomerkeihin liittyvissä asioissa yhteydenotot hautausmaanhoitaja Mari Lehtoon 050-575 6646 mari.lehto@evl.fi

Otamme mielellämme vastaan myös ilmoituksen, mikäli ette halua hautaoikeutta jatkaa.

**Forssan seurakunnan
kirkkoneuvosto**

KIRKON KESKUSTELUAPUA

Luottamuksella, sinua kuunnellen

Puhu, se auttaa.

Palveleva puhelin
0400 22 11 80
 Arkisin 18-01,
 viikonloppuisin 18-03

Palveleva chat

Palveleva netti

Palveleva kirje
 PL 210, 00131 Helsinki

kirkonkeskusteluapua.fi